

THE UNITED REPUBLIC OF TANZANIA

No. 9 OF 1979

I ASSENT

Julius K. Nyerere
President

23rd MAY, 1979

An Act to give statutory effect to the establishment of Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika and consequentially to dissolve the Co-operative Union of Tanganyika, to disestablish the Unified Co-operative Service Commission and to make other provisions connected with the establishment of Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika

[5TH FEBRUARY, 1978]

WHEREAS section 70 of the Constitution of Chama cha Mapinduzi (in this Act referred to as "the Party") provides for the establishment of organizations by and of the people united in that behalf for the performance of specific functions or for the attainment of specific objects and the affairs and activities of which organizations shall be conducted under the guidance and supervision of the Party:

AND WHEREAS the same section 70 of the Constitution of the Party further designates these organizations, including Jumuiya. ya. Muungano wa Vyama vya. Ushirika:

AND WHEREAS pursuant to the same section 70 of the Constitution of the Party there has been established Jumuiya ya Muungano wa. Vyama vya Ushirika:

AND WHEREAS consequent upon the establishment of Jumuiya ya. Muungano wa Vyama vya Ushirika it is expedient to give statutory effect to its establishment and to make other provisions connected with the establishment of Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika, including the dissolution of the Co-operative Union of Tanganyika and the disestablishment of the Unified Co-operative Service Commission:

Now, THEREFORE, this Act is enacted by the Parliament of the United Republic of Tanzania as follows-

PART I

PRELIMINARY

Short title and commencement	1. This Act may be cited as <i>Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika (Establishment) Act, 1979</i> , and shall be deemed to have come into operation on the fifth day of February, 1978.
Application	2. This Act shall apply throughout Mainland Tanzania as well as in Zanzibar.
Inter-pretation	3. In this Act, unless the context otherwise requires- "the effective date" means the fifth day of February, 1978. "the Rules" means the body of Rules entitled " <i>Kanuni za Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika</i> " set out in the Schedule to this Act as amended from time to time or any other Rules substituted for those Rules, in accordance with the provisions made in that behalf contained in the constitution of the Party and in the Rules;
Acts 1968 No. 27	"the Union" means the Co-operative Union of Tanganyika registered under the Co-operative Societies Act, 1968; "WASHIRIKA" means <i>Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika</i> established pursuant to section 70 of the constitution of the Party and referred to in the Rules.

PART II

MUUNGANO WA VYAMA VYA USHIRIKA

Washirika to have capacity of a body corporate	4. WASHIRIKA shall have all the powers of a body corporate of a with an official seal and shall be capable in law of suing and being sued in its name, of purchasing, holding, alienating, managing and disposing of any property, whether movable or immovable, and whether by way of investment or in any other way and of entering into any such contract as may be necessary or expedient for the performance of its functions.
Member-ship of WASHIRIKA Acts 1975 No. 21	5. WASHIRIKA shall be composed of- (a) Villages registered under the Villages and Ujamaa Villages (Registration, Designation and Administration) Act, 1975; (b) Ujamaa Villages designated under the Villages and Ujamaa Villages (Registration, Designation and Administration) Act, 1975; (c) Co-operative Societies registered or registrable under the Co-operative Societies Act, 1968; and (d) Co-operative Societies or other similar bodies registered or recognized in accordance with the laws of Zanzibar.
Appointment of secretary General	6. The Secretary-General of WASHIRIKA, appointed in accordance with the Rules of WASHIRIKA shall be the Chief Executive Officer of WASHIRIKA and shall be responsible for co-ordinating all the affairs and activities of WASHIRIKA
Rules of WASHIRIKA	7.-M The affairs and activities of WASHIRIKA shall be governed by the Rules

(2) For the avoidance of doubts, it is hereby declared-

(a) that the provisions of the Rules with respect to the functions and powers of WASHIRIKA, its departments, officers, organs and members shall apply to their respective capacities only in relation to WASHIRIKA in that capacity and nothing in the Rules shall be construed as authorizing the disregard of any enactment or rule of law by WASHIRIKA or by any of its departments, officers, organs or members;

(b) that nothing in section 27 of the Interpretation of laws and General Clauses Act, 1972, (which relates to the commencement and publication of subsidiary legislation), or in paragraph (e) of section 32 of that Act (which relates to power to annex penalties to the breach of subsidiary legislation) shall apply to any of the Rules.

Acts, 1972
No. 30

(3) WASHIRIKA shall not be deemed to be in default under the provisions of any law under which any of its members is established or registered or any regulation or by-law made under that law, solely by reason of the omission from the Rules of any matter required to be contained in the Rules.

PART III

DISSOLUTION OF THE CO-OPERATIVE UNION OF TANGANYIKA AND THE UNIFIED CO-OPERATIVE SERVICE COMMISSION

8. The Union shall be dissolved and shall be deemed to have been dissolved as from the effective date, and its registration under the Co-operative Societies Act, 1968, shall be cancelled.

Dissolution
of the
Co-operation
Union of
Tanganyika

9.-(1) All the assets and liabilities of the Union shall, by virtue of this section and without further assurance, be deemed to have been vested in WASHIRIKA with effect from the effective date.

Transfer of
assets and
liabilities
of the
Co-operative
Union
Tanganyika

(2) Every person who, immediately before the effective date, was managing the affairs and business of the Union shall, upon the enactment of this Act, do all things that are necessary or desirable for the effectual vesting in WASHIRIKA in accordance with the provisions of this Act of the assets and liabilities of the Union subsisting on the effective date.

(3) Where before the enactment of this Act any person who, immediately before the effective date, was responsible for the management of the affairs and business of the Union did or purported to do any lawful act in relation to the assets and liabilities of the Union which, if done after the enactment of this Act, would have been necessary or desirable for the more effectual vesting of the assets and liabilities of the Union in WASHIRIKA, that act shall be deemed to have been done under this Act, and its performance by that person shall not be called into question in any court by reason only of the act having been done before the enactment of this Act.

Effect of
dissolution
of the
Union

10.-(1) Every instrument specified in subsection (2) and to which that subsection applies shall, with effect from the effective date, by virtue of this section be deemed to have continued, and after the enactment of this Act, shall continue, in full force and effect and WASHIRIKA shall, with effect from the effective date, be deemed to have been and, after the enactment of this Act, shall be-

- (a) substituted for the Union as a party to the instrument;
- (b) entitled received, and enforce payment of, any money payable under the instrument;
- (c) entitled to obtain transfer, conveyance or assignment of, and enforce possession of any property which was or is to be transferred, conveyed or assigned under the instrument;
- (d) liable to make payment of any money payable under the instrument;
- (e) "able to transfer, convey Or assign any property which wag or is to be transferred, conveyed or assigned under the instrument, as the case may be.

(2) This subsection applies to instruments (including contracts, guarantees, agreements, bonds, authorities, mortgages, charges, bills of exchange, promissory notes, bank drafts, bank cheques, letter of credit, securities, certificates of title, share and stock certificates, warrants and other documents)-

- (a) to which the Union was or is a party;
- (b) creating or evidencing any right *Of* the Union to property, or under which any money was or is to be, or may be, or may have, or may, become liable to be transferred, conveyed or assigned, by the Union, which were subsisting on or after the effective date or come into existence after the enactment of this Act.

(3) With effect from the effective date every reference in any written law to the Union shall be read and construed as a reference to WASHIRIKA.

Levi
Proceedings

11.-(1) Any legal Proceedings pending before any court or other tribunal which were commenced immediately before or after the effective date and to which the Union is a party may, in so far as they relate to any property, right, liability or obligation vested or deemed to have been vested in WASHIRIKA by this Act or any deed, bond, agreement, award or other document or instrument which, with effect from the effective date is deemed to have had or which, after the enactment of this Act, has effect in accordance with section 10, be continued by or against WASHIRIKA.

(2) Where any proceedings were instituted by or against the Union after the effective date, or by or against WASHIRIKA after the enactment of this Act, in respect of any right, liability or obligation vested in the Union, WASHIRIKA and every other party to those proceedings may take all such Objections and exceptions as might have been taken in proceedings by or against the Union.

12.-(1) Every person employed by the Union immediately before the effective date shall be deemed to have been employed by WASHIRIKA as from the effective date and, with effect from the enactment of this Act, shall be employed by WASHIRIKA.

Employees of
the union

(2) The terms and conditions of service applicable to every person deemed to have become an employee of WASHIRIKA pursuant to subsection (1), shall, with effect from the effective date, except where the President directs otherwise, be not less favourable than those which were applicable to him before the effective date and, subject to any provisions of the Rules relating to officers, departments and sections of WASHIRIKA, that person shall, with effect from the effective date, be deemed to have been appointed to the service of WASHIRIKA in such office as the Secretary-General of WASHIRIKA shall determine, and for the purposes of determining any right to gratuity or other superannuation benefit, his service with WASHIRIKA after the enactment of this Act shall be regarded as continuous with his service immediately before and after effective date.

13.-(1) Where, after the effective date but before the enactment of this Act, any person who was an officer or employee of the Union immediately before the effective date purported to perform any duty or exercise any power or function imposed or conferred upon him as such officer or employee by or under any enactment or rule of law, that duty, power or function shall be deemed to have been imposed or conferred on that officer or employee as if he had been an officer or employee of WASHIRIKA on the date on which he performed the duty or exercised the power or function, and the performance of that duty or the exercise of that power or function shall not be called in question in any court by reason only of this Act not having been enacted.

validation
of certain
acts and
proceedings

(2) Where, after the effective date but before the enactment of this Act-

- (a) any elections were held and persons were elected to any offices of WASHIRIKA; or
- (b) any appointments were made to any offices of WASHIRIKA, in accordance with the provisions of this Act.

the elections or appointments shall respectively be deemed to have been lawfully held or made under the provisions of this Act.

14. The Unified Co-operative Service Commission established under section 4 of the Unified Co-operative Service Act, 1968, shall be dissolved and shall be deemed to have been dissolved with effect from the effective date.

Dissolution
of the
Unified
co-operation
service
Commission
Acts 1968
No 44

15. The Unified Co-operative Service Act, 1968, is repealed.

Repeal

SCHEDULE

KANUNI ZA JUMUIYA YA MUUNGANO WA VYAMA VYA USHIRIKA

WAJIBU WA JUMUIYA:

Kwa mujibu wa Katiba ya Chama cha Mapinduzi C.C.M., sehemu ya nne, ibara ya 70 (1) (2) (d) (3) Muungano wa Vyama vya Ushirika ni Jumuiya iliyo chini ya uongozi wa CHAMA. Jumuiya hii ni chombo cha CHAMA cha kutekeleza na kueneza siasa ya CHAMA katika kufanya kazi zake za kila siku.

Jumuiya hii basi ni chombo cha CHAMA cha:—

- (1) Kuwaandaa wakulima na washirika kifikra na kiitikadi katika ujamaa na kuji-tegemea kwa madhumuni ya kuielewa siasa ya CHAMA na kushiriki kikamilifu katika ujenzi wa Taifa la kijamaa.
- (2) Kuwaunganisha wakulima na wakaazi wa mijini, kuunganisha Vijiji (vya Ujamaa na Kata za mijini) katika mapambano ya kupinga unyonyaji na kujenga uchumi na huduma za kijamaa.
- (3) Kuimarisha demokrasi ya kijamaa inayowawezesha wananchi vijijini na mijini kudhibiti shughuli zao za kiuchumi na za kijamii kwa maendeleo yao.
- (4) Kueleta mapinduzi ya ufundi, sayansi na maarifa katika kilimo na shughuli nyingine za kuzalisha mali vijijini na mijini.
- (5) Kuleta na kujenga uhusiano wa kijamaa kati ya wazalishaji mali vijijini na mijini.
- (6) Kushirikisha Muungano na Vyama vya Ushirika vya Kimataifa kwa msingi wa msimamo wa CHAMA wa kuwatetea na kuwakomboa Washirika wa Tanzania na wengine kokote waliko duniani.
- (7) Kutenda mambo mengine yenye manufaa kwa wakulima na wanaushirika kama itakavyokubaliwa na CHAMA na hasa haya yafuatayo:—
  - (a) Kuwaelimisha wanachi katika misingi, miundo na ufanisi wa shughuli za ujamaa na ushirika kwa njia ya posta, safari za mafunzo, makala mbali mbali, mafunzo ya darasani na kadhalika.
  - (b) Kutoa huduma za uhasibu na uongozi kwa wanachama wake kwa njia ya ukaguzi, uwekaji mzuri wa vitabu vya mahesabu, upangaji na upimaji wa miradi, utekelezaji wa miradi, utabiri wa makadirio ya fedha, uuzaji, miundo na utawala na uongozi wa shughuli za wanachama, na mbinu za kupanga ili kupata ufanisi zaidi kutokana na nguvu za kuzalisha mali. Kwa ajili ya utekelezaji bora zaidi wa shughuli hii Muungano utashirikiana na vyombo vyote vya umma ambavyo vina jukumu la kutoa huduma hizo.
  - (c) Kuwalikisha Ushirika kiwilaya, kimkoa, kitaifa na duniani pote kwa mujibu wa utaratibu uliowekwa.
  - (d) Kutoa huduma za bima kwa wanachama.
  - (e) Kutoa ushauri wa kisheria kwa wanachama.
  - (f) Kuendesha shughuli za uchapishaji, na ugawaji wa mkaratasi, vitabu, vifaa, mashine za ofisi, n.k.
  - (g) Kuanzisha, kuendesha na kushiriki katika utafiti juu ya shughuli za Muungano.
  - (h) Kushirikiana na wanachama wake kuendesha shughuli za kiuchumi ili mradi ziada itakayopatikana itumike kwa kuendeleza wajibu wa Muungano.
  - (i) Kuendesha shughuli nyingine na biashara ambazo zitauletea Muungano mapato yatakayopunguza matumizi na gharama za kuwahudumia wanachama kwa minajili ya kuleta hali bora zaidi ya maisha ya wanachama.
  - (j) Muungano utakuwa na mamlaka kamili:
    - (i) Kufanya mambo yote yaliyo lazima au yanayofaa katika kutekeleza wajibu wa Jumuiya kama ulivyochezwa katika kanuni hizi.
    - (ii) Kununua, kumiliki, kuuza, kubadilisha, kuweka rehenai, kukodisha, kupangisha, kukodisha sehemu ya ardhi yenye masharti yo yote ya kumiliki, kujenga, kubomoa, kutengeneza, kubadili au kushughulikia jengo lo lote lililopo.

SEHEMU YA KWANZA

1. Jina la Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika litakuwa ni "MUUNGANO WA VYAMA VYA USHIRIKA". Kwa kifupi "WASHIRIKA". Jina
2. Makao Makuu ya Jumuiya ya Washirika yatakuwa DODOMA. Makao
Makuu
3. Muungano wa Vyama vya Ushirika utaendesha shughuli zake nchini Tanzania. Eneo
la
kazi

SEHEMU YA PILI
UWANACHAMA NA VIONGOZI
FUNGU LA I—UWANACHAMA

4. Wanachama wa Muungano wa Vyama Vya Ushirika watakuwa:— Uwana-
chama
  - (a) Vijiji vilivyoandikishwa.
  - (b) Vijiji vya Ujamaa.
  - (c) Vyama vingine vya Ushirika.
5. Uanachama utakoma endapo mwanachama amefutwa kwa uamuzi wa Chama Cha Mapinduzi. Kukoma
kwa
Uwana-
chama
6. Ukomo wa madeni wa Jumuiya ya washirika utakuwa kwa dhamana kama itakavyokubaliwa na Baraza Kuu la Muungano wa Vyama vya Ushirika. Ukomo wa
Madeni
7. Daftari ya Wanachama itawekwa Makao Makuu ya Muungano wa Vyama vya Ushirika ambayo itakuwa na mambo yafuatayo:— Daftari la
Wana-
chama
  - (a) Jina na anwani ya kila mwanachama.
  - (b) Tarehe ya kila mwanachama alipopokelewa.
  - (c) Tarehe ambayo mwanachama yeyote alipoacha kuwa mwanachama.

FUNGU LA II—UONGOZI

8. (1) Viongozi wa Muungano wa Vyama vya Ushirika lazima wawe ni wanachama wa Chama Cha Mapinduzi. Viongozi
- (2) Viongozi wa ngazi zote za Muungano wa Vyama vya Ushirika kabla ya kushika madaraka yao watathibitishwa na CHAMA kwamba wanatimiza masharti na wana sifa za uongozi.
9. Mwenyekiti wa vikao mbali mbali vya Muungano wa Vyama vya Ushirika atachaguliwa na kikao pale panapohusika ili kuongoza mkutano uliotajwa katika vifungu mbali mbali vya Kanuni hizi. Mwenyekiti
10. Kama ilivyoonyeshwa katika Katiba ya Chama cha Mapinduzi kifungu 71 (2) Watendaji Wakuu wa Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika wa Makao Makuu, Mikoa na Wilaya watateuliwa ama na Mwenyekiti wa CHAMA au na Kamati Kuu ya CHAMA. Katibu

SEHEMU YA TATU

FEDHA ZA WASHIRIKA

11. Fedha za Muungano wa Vyama vya Ushirika zitatokana na:— Fedha za
Washirika
  - (a) Ruzuku kutoka katika CHAMA au Serikali.
  - (b) Mikopo na amana.
  - (c) Fungu au asilimia fulani ya mapato ya wanachama wake kama itakavyoamuliwa na Muungano wa Vyama vya Ushirika na kuidhinishwa na CHAMA.
  - (d) Misaada mbali mbali kama itakavyokubaliwa na CHAMA.
  - (e) Mapato kutokana na shughuli za kiuchumi za Jumuiya hii.

- Matumizi ya Fedha 12. Fedha za Muungano wa Vyama vya Ushirika, pamoja na fedha zilizolimbikizwa zitatumika kwa kuendeleza wajibu wa Jumuiya ilivyoelezwa katika Kanuni hizi.
- Uwekaji wa Fedha 13. Fedha za Muungano wa Vyama vya Ushirika ambazo hazitahitajiwa kwa matumizi ya kawaida, zitalimbikizwa kama itakavyoagizwa na Baraza Kuu.
- Hesabu za Washirika 14. Hesabu za Muungano wa Vyama vya Ushirika zitaandikwa katika vitabu kwa mpango ambao utakubaliwa na Shirika la Taifa la Ukaguzi.
- Mwaka wa kufunga Hesabu 15. Mwaka wa kufunga hesabu za Muungano wa Vyama vya Ushirika utakuwa toka tarehe mosi Julai mpaka tarehe 30 Juni.

SEHEMU YA NNE

VIKAO VYA WASHIRIKA

FUNGU LA I—VIKAO VYA WILAYA

- Kikao cha Mwanzo 16. (1) Kikao cha Mwanzo kabisa cha Muungano wa Vyama vya Ushirika kitaanzia katika ngazi ya Wilaya.
(2) Kutakuwa na Vikao vifuatavyo vya Muungano wa Vyama vya Ushirika katika kila Wilaya:—
(a) Mkutano wa Washirika wa Wilaya;
(b) Kamati ya Utekelezaji ya Washirika ya Wilaya.
- Mkutano wa Wilaya 17. Kutakuwa na Mkutano wa Wilaya wa Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika kwa kila Wilaya ambao wajumbe wake watakuwa:—
(a) Mwenyekiti wa Washirika;
(b) Katibu wa Washirika;
(c) Mjumbe mmoja kutoka kila kijiji kilichoandikishwa, Kijiji cha Ujamaa au Kikundi cha Ushirika kilichoandikishwa kwa mujibu wa Sheria kilicho mwanachama, na kilichoko katika Wilaya hiyo.
(d) Wajumbe wa Jumuiya hii wanaohudhuria vikao vya Jumuiya nyingine za CHAMA katika Wilaya;
(e) Wajumbe wawili wa Baraza la Washirika la Mkoa;
(f) Katibu wa CHAMA wa Wilaya;
(g) Mjumbe mmoja kutoka kila Jumuiya ya CHAMA;
(h) Wajumbe wa Kamati ya Utekelezaji ya Wilaya;
(i) Wajumbe wa Mkutano Mkuu wa CHAMA wa Wilaya.
- Kazi za Mkutano wa Washirika wa Wilaya 18. (a) Kuzungumza kwa jumla mambo yote yanayowahusu wakulima na wanaushirika wa Jumuiya hii kama yalivyoelezwa katika Wajibu wa Jumuiya katika Kanuni hizi.
(b) Mkutano wa Washirika wa Wilaya utakutana mara moja kila baada ya mwaka mmoja. Lakini unaweza kukutana wakati wowote unapotakiwa na Kamati ya Utekelezaji ya Wilaya.
(c) Ufikapo wakati wa Uchaguzi Mkutano wa Wilaya utachagua:—
(i) Mwenyekiti wa kusimamia na kuendesha Mkutano huo.
(ii) Mjumbe mmoja mmoja wa vikao vya Wilaya vya Jumuiya nyingine za CHAMA.
(iii) Wajumbe watatu wa Mkutano Mkuu wa CHAMA wa Wilaya.
(iv) Wajumbe kumi wa Kamati ya Utekelezaji.
(v) Wajumbe wawili wa Baraza la Washirika la Mkoa.
- Kamati ya Utekelezaji 19. Kutakuwa na Kamati ya Utekelezaji ya Washirika kwa kila Wilaya ambayo itakuwa na Wajumbe wafuatao:—
(i) Mwenyekiti wa Washirika.
(ii) Katibu wa Washirika.
(iii) Afisa Ujamaa na Ushirika wa Wilaya.

- (iv) Wabunge wanaoishi katika Wilaya hiyo.
- (v) Wajumbe kumi wa Kamati ya Utekelezaji waliochaguliwa na Mkutano wa Washirika wa Wilaya.
- (vi) Afisa Kilimo wa Wilaya.
20. Kazi za Kamati ya Utekelezaji ya Washirika ya Wilaya zitakuwa kama ifuatavyo:— Kazi za Kamati ya Utekelezaji
- (a) Ita husika na shughuli za kila siku za kazi za Jumuiya ya Washirika katika Wilaya.
- (b) Kupanga na kusimamia matumizi ya fedha za Jumuiya ya Washirika katika Wilaya.
- (c) Kufikiria na kutoa mapendekezo kwa Kamati ya Utendaji ya CHAMA ya Wilaya juu ya Washirika wanaoomba nafasi za uongozi kwa mujibu wa Kanuni hizi.
- (d) Inaweza kuunda kamati ndogo ndogo kwa utekelezaji ulio bora zaidi wa shughuli za Jumuiya ya Washirika;
- (e) Itafanya mikutano yake ya kawaida mara moja kwa miezi mitatu au wakati mwingine wowote itakapotakiwa na Katibu wa Washirika akishauriana na Mwenyekiti.
21. Kutakuwa na Viongozi wa Vyama vya Ushirika wafuatao katika kila Wilaya:— Viongozi
- (a) Mwenyekiti wa Washirika;
- (b) Katibu wa Washirika;
- Mwenyekiti na Katibu watakuwa Wajumbe wa Halmashauri Kuu ya CHAMA ya Wilaya.
22. (a) Katibu wa Washirika atateuliwa na Kamati Kuu ya CHAMA na atakuwa ndiye Mtendaji wa shughuli za Muungano wa Vyama vya Ushirika katika Wilaya. Katibu
- (b) Atafanya kazi chini ya uongozi wa Kamati ya Utekelezaji ya Washirika ya Wilaya.
- (c) Atakuwa na wajibu wa kuitisha mikutano yote ya Washirika Wilayani akishauriana na Mwenyekiti.
- (d) Atatunza kumbukumbu na fedha za Washirika katika Wilaya.

FUNGU LA II—VIKAO VYA MKOA

23. Kutakuwa na vikao vifuatavyo vya Muungano wa Vyama vya Ushirika, katika Vikao Mkoa:— vya Mkoa
- (a) Baraza la Washirika la Mkoa.
- (b) Kamati ya Utekelezaji ya Washirika.
24. Kutakuwa na Baraza la Muungano wa Vyama vya Ushirika la Mkoa kwa kila Baraza Mkoa. Baraza hilo litakuwa na Wajumbe wafuatao:— la Washirika
- (a) Mwenyekiti wa Washirika;
- (b) Katibu wa Washirika;
- (c) Wajumbe wa Kamati ya Utekelezaji ya Muungano wa Vyama vya Ushirika ya Mkoa;
- (d) Wajumbe wa Baraza la Washirika la Mkoa wawili kutoka kila Wilaya waliochaguliwa na Mkutano wa Washirika wa Wilaya;
- (e) Mjumbe mmoja wa Mkutano Mkuu wa Taifa wa CHAMA anayechaguliwa na Baraza la Washirika la Mkoa;
- (f) Wajumbe wa Baraza Kuu la Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika waliomo katika Mkoa huo;
- (g) Wenyeviti wa Washirika wa Wilaya katika Mkoa;
- (h) Makatibu wa Washirika wa Wilaya katika Mkoa;
- (i) Katibu wa CHAMA wa Mkoa;

- (j) Wabunge wote walioko katika Mkoa;
- (k) Mjumbe mmoja kutoka kila jumuiya ya CHAMA;
- (l) Wajumbe watatu wa Mkutano Mkuu wa CHAMA wa Mkoa waliochaguliwa na Baraza la Washirika la Mkoa;
- (m) Mjumbe mmoja wa vikao vya Mkoa vya Jumuiya nyingine za CHAMA aliye-chaguliwa na Baraza la Washirika la Mkoa;
- Kazi za Baraza la Washirika** 25. (a) Baraza la Washirika la Mkoa ndicho kikao kikuu cha Muungano wa Vyama vya Ushirika katika Mkoa;
- (b) Litakuwa na wajibu wa kutekeleza maazimio ya vikao vya juu yake;
- (c) Litapokea na kufikiria taarifa ya utekelezaji wa shughuli za Washirika iliyo-tolewa na Kamati ya Utekelezaji ya Washirika ya Mkoa;
- (d) Litajadili mambo yote yanayohusu maendeleo ya kilimo katika Mkoa;
- (e) Litaangalia kazi za Muungano wa Vyama vya Ushirika katika Mkoa huo na kutoa taarifa katika Baraza Kuu la Washirika;
- (f) Litamchagua Mwenyekiti wa Muungano wa Vyama vya Ushirika wa Mkoa
- (g) Litachagua Wajumbe watatu kuhudhuria Mkutano Mkuu wa CHAMA wa Mkoa;
- (h) Litachagua Mjumbe mmoja wa Mkutano Mkuu wa CHAMA wa Taifa; Aidha Mjumbe huyu atakuwa Mjumbe wa Baraza Kuu la Washirika kwa mujibu wa Kanuni hizi;
- (i) Litachagua Wajumbe sita wa Kamati ya Utekelezaji ya Muungano wa Vyama vya Ushirika ya Mkoa;
- (j) Litachagua Mjumbe mmoja mmoja wa Vikao vya Mkoa vya Jumuiya nyingine za CHAMA;
- (k) Litafanya mikutano yake ya kawaida mara moja katika kila mwaka au wakati wowote litakapotakiwa na CHAMA;
- Kamati ya Utekelezaji** 26. Kutakuwa na Kamati ya Utekelezaji ya Washirika katika kila Mkoa. Kamati hiyo itakuwa na wajumbe wafuatao:—
- (a) Mwenyekiti wa Washirika;
- (b) Katibu wa Washirika;
- (c) Wajumbe sita wa Kamati ya Utekelezaji waliochaguliwa na Baraza la Muungano wa Vyama vya Ushirika la Mkoa;
- (d) Afisa Kilimo wa Mkoa;
- (e) Afisa Ujamaa na Ushirika wa Mkoa;
- (f) Mjumbe wa Baraza Kuu la Washirika anayeishi katika Mkoa huo.
- Kazi za Kamati ya Utekelezaji** 27. Kamati ya Utekelezaji itakuwa na kazi zifuatazo:—
- (a) Itashughulikia kazi za kila siku za Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika katika Mkoa;
- (b) Itapanga na kusimamia matumizi ya fedha za Washirika katika Mkoa huo;
- (c) Itafikiria na kutoa mapendekezo kwa Kamati ya Utendaji ya CHAMA ya Mkoa juu ya Washirika wanaoomba nafasi za uongozi kwa mujibu wa kanuni hizi;
- (d) Itaandaa Mikutano yote ya Baraza la Washirika la Mkoa;
- (e) Inaweza kuunda Kamati ndogo ndogo kwa ajili ya utendaji ulio bora zaidi wa shughuli za Washirika kama inavyoona inafaa;
- (f) Itafanya mikutano yake ya kawaida mara moja kwa kila miezi minne au wakati wowote itakapotakiwa na Mwenyekiti na Katibu wa Washirika;
- Viongozi wa Mkoa** 28. (1) Kutakuwa na Viongozi wa Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika wafuatao katika kila Mkoa:—

- (a) Mwenyekiti wa Washirika;
  - (b) Katibu wa Shirika.
- Mwenyekiti na Katibu watakuwa Wajumbe wa Halmashauri Kuu ya CHAMA ya Mkoa.

- (2) (a) Katibu wa Washirika atateuliwa na Kamati Kuu ya CHAMA; Katibu
- (b) Atakuwa ndiye Mtendaji Mkuu wa shughuli za Washirika katika Mkoa;
- (c) Atafanya kazi chini ya uongozi wa Baraza la Washirika la Mkoa;
- (d) Atakuwa na wajibu wa kuitisha mikutano yote ya Washirika Mkoani;
- (e) Atatunza kumbukumbu na fedha za Muungano wa Vyama vya Ushirika katika Mkoa.

FUNGU LA III—VIKAO VIKUU VYA MUUNGANO WA VYAMA VYA USHIRIKA

29. Kutakuwa na Vikao Vikuu vya Muungano wa Vyama vya Ushirika vifuatavyo:— Vikao vya Taifa
- (a) Baraza Kuu;
  - (b) Kamati ya Utekelezaji ya Baraza Kuu.
30. (1) Baraza Kuu la Muungano wa Vyama vya Ushirika litakuwa na Wajumbe Wa- Baraza Kuu
fuatao:—
- (a) Mwenyekiti wa Washirika;
  - (b) Katibu Mkuu wa Washirika;
  - (c) Wajumbe wa Kamati ya Utekelezaji ya Baraza Kuu;
  - (d) Mjumbe mmoja kutoka kila Mkoa wa Tanzania ambao pia ni Wajumbe wa Mkutano Mkuu wa CHAMA wa Taifa waliochaguliwa na Baraza la Washirika Mkoani;
  - (e) Wajumbe kumi na watano kutoka Tanzania Visiwani waliochaguliwa na Baraza Kuu nje ya Baraza lenyewe ili kuwa Wajumbe wa Baraza Kuu;
  - (f) Mwenyekiti wa Washirika wa Mkoa;
  - (g) Katibu wa Washirika wa Mkoa;
  - (h) Mjumbe mmoja kutoka kila Jumuiya ya CHAMA;
  - (i) Katibu Mtendaji Mkuu.
- (2) Wajumbe wanaochaguliwa na Baraza la Mkoa la Muungano wa Vyama vya Ushirika kuingia katika Baraza Kuu watahika nafasi hizo kwa muda wa miaka mitatu ingawaje wanaweza kuchaguliwa tena baada ya muda huo kumalizika. Endapo Mjumbe yeyote atakayeshindwa kuchaguliwa kuwaki-lisha Ushirika wake Wilayani au atapoteza haki za uwanachama wake katika ushirika wake ataacha kuwa mjumbe wa Baraza Kuu.
31. Kazi za Baraza Kuu zitakuwa kama ifuatavyo:— Kazi za Baraza Kuu
- (a) Litakuwa ndilo kikao cha juu na cha mwisho cha Washirika na itakuwa udiyo halmashauri kuu ya uongozi wa Siasa, mipango na shughuli za Muungano wa Vyama vya Ushirika Tanzania;
  - (b) Litaongoza na kusimamia shughuli zote za Washirika;
  - (c) Litaweka utaratibu wa mipango ya kazi za Washirika na kutekeleza maagizo yote ya CHAMA kwa Jumuiya hii;
  - (d) Litakuwa na uwezo wa kumwachisha uwanachama mwanachama au uongozi Kiongozi yeyote wa Jumuiya hii kama tabia na mwenendo wake ni kinyume cha Kanuni za Washirika, isipokuwa viongozi wale walioteuliwa na CHAMA;
  - (e) Litapokea taarifa za kazi za Washirika za kipindi kinachohusika na kutoa maelezo ya utekelezaji wa shughuli kwa vikao vya chini yake;
  - (f) Litapokea, litajadili na kupitisha taarifa ya mwaka ya makisio ya mapato na matumizi ya Washirika na taarifa ya wakaguzi wa mahesabu ya Jumuiya juu ya fedha na mali za Washirika, kabla ya kuyafikisha katika Kamati Kuu ya CHAMA kupata kibali;

- (g) Linaweza kuanzisha mfuko wa akiba ya wafanyakazi kwa mujibu wa sheria za Shirika la Akiba ya Wafanyakazi;
- (h) Litahakikisha kuwa iwapo itakuwapo haja ya kutumia huduma za wakili kwa wanachama wa Jumuiya hii, basi Idara ya Sheria ya Jumuiya hii au Shirika la Taifa la Sheria (State Legal Corporation) linatumika;
- (i) Litakuwa na uwezo wa kuamua juu ya utaratibu wa mgawo wa fedha zilizote-ngwa kwa ajili hiyo;
- (j) Litaweka kiwango cha posho kwa ajili ya mahudhurio ya mikutano;
- (k) Baraza Kuu linaweza kuanzisha shughuli za kiuchumi chini ya Shirika maalum litakalokubaliwa na CHAMA litakalokuwa chini ya Baraza Kuu ili kusaidia na kuinua uchumi na maendeleo ya Washirika Tanzania;
- (l) Linaweza kuunda Kamati ndogo ndogo kwa utendaji ulio bora zaidi wa shughuli za Washirika kama linavyoona inafaa;
- (m) Unapofika wakati wa uchaguzi Baraza Kuu litafariya yafuatayo:—
  - (i) Litamchagua Mwenyekiti wa Washirika;
  - (ii) Litawachagua Wajumbe kumi na watano kutoka Tanzania Visiwani nje ya Baraza lenyewe kuwa Wajumbe wa Baraza Kuu kwa utaratibu utakaokubaliwa na CHAMA;
  - (iii) Litachagua Wajumbe ishirini, kumi kutoka Tanzania Bara na kumi kutoka Tanzania Visiwani kwa utaratibu utakaokubaliwa na CHAMA kuwa Wajumbe wa Kamati ya Utekelezaji ya Baraza Kuu;
  - (iv) Litachagua Mjumbe mmoja mmoja kuhudhuria vikao vya Taifa vya Jumuiya nyingine za CHAMA;
  - (v) Litachagua wajumbe saba wa Baraza la wadhamini la Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika.
- (n) Baraza Kuu litakutana kila baada ya mwaka mmoja lakini linaweza kukutana wakati wowote linapotakiwa na Kamati ya Utekelezaji ya Baraza Kuu.

Kamati ya Utekelezaji

32. Kutakuwa na Kamati ya Utekelezaji ya Baraza Kuu ambayo itakuwa na Wajumbe wafuatao:—
- (a) Mwenyekiti wa Washirika;
  - (b) Katibu Mkuu wa Washirika;
  - (c) Wajumbe ishirini wa Kamati ya Utekelezaji ya Baraza Kuu waliochaguliwa na Baraza Kuu.

Kazi za Kamati ya Utekelezaji

33. (a) Kamati ya Utekelezaji ya Baraza Kuu ndicho kikao kinachohusika na utendaji na usimamizi wa shughuli za kila siku za Washirika chini ya Baraza Kuu;
- (b) Itasimamia shughuli zote za matumizi ya fedha za washirika na kupeleka taarifa katika Baraza Kuu;
- (c) Inaweza kuunda Idara mbali mbali katika Afisi Kuu kwa idhini ya CHAMA;
- (d) Inaweza kuunda Kamati ndogo ndogo kwa utendaji ulio bora zaidi wa shughuli za Washirika kama inavyoona inafaa;
- (e) Itaandaa mikutano yote ya Baraza Kuu;
- (f) Unapofika wakati wa uchaguzi Kamati ya Utekelezaji itashughulikia yafuatayo:—
- (i) Itafikiria na kutoa mapendekezo yake kwa Kamati Kuu ya CHAMA juu ya majina ya Washirika wanaoomba nafasi za uongozi wa ngazi za juu za Jumuiya hii;
  - (ii) Itafikiria na kutoa mapendekezo yake kwa Kamati Kuu ya CHAMA juu ya majina ya watu wanaoomba nafasi za uongozi katika Bunge la Tanzania na Bunge la Afrika Mashariki kwa mujibu wa sheria;
  - (iii) Itaunda Kamati maalum ya Kamati ya Utekelezaji wa Baraza Kuu itakayoangalia na kushughulikia shughuli zote za Washirika Tanzania Visiwani. Kamati hii itafanya kazi zake chini ya Kamati ya Utekelezaji ya Baraza Kuu.
- (g) Itafanya mikutano yake ya kawaida mara moja kila miezi minne, lakini inaweza kufanya mkutano wakati wote inapotakiwa na CHAMA.

34. Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika itakuwa na viongozi wafuatao:— Viongozi
 (a) Mwenyekiti wa Washirika;
 (b) Katibu Mkuu wa Washirika:
 Mwenyekiti na katibu Mkuu watakuwa Wajumbe wa Halmashauri Kuu ya Taifa ya CHAMA.

SEHEMU YA TANO

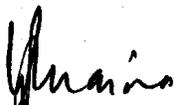
WATENDAJI WA JUMUIYA

35. Watendaji wa Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika katika Makao Makuu na katika Mikoa na Wilaya wateteuliwa ama na Mwenyekiti wa CHAMA au na Kamati Kuu ya CHAMA, kama inavyoonekana inafaa kwa mujibu wa katiba ya Chama cha Mapinduzi. Watendaji
36. Kutakuwa na Katibu Mkuu wa Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika ambaye atateuliwa na Mwenyekiti wa Chama cha Mapinduzi:— Katibu Mkuu
 (a) Atakuwa ndiye mtendaji mkuu wa shughuli zote za Jumuiya ya Muungano wa Vyama vya Ushirika na atafanya kazi zake chini ya uongozi wa Baraza Kuu la Muungano wa Vyama vya Ushirika;
 (b) Atakuwa na wajibu wa kuitisha mikutano yote ya vikao vya juu vya Muungano wa Vyama vya Ushirika na atafanya kazizake chini ya uongozi wa Baraza Kuu la Muungano wa Vyama vya Ushirika;
 (c) Atakuwa na wajibu wa kuitisha mikutano yote ya vikao vya juu vya Muungano wa Vyama vya Ushirika akishauriana na Mwenyekiti;
 (c) Atatunza fedha na kumbukumbu za Muungano wa Vyama vya Ushirika.
37. Kutakuwa na Naibu wawili wa Katibu Mkuu wa Muungano wa Vyama vya Ushirika wataoteuliwa na Mwenyekiti wa Chama cha Mapinduzi:— Naibu Katibu Mkuu
 (a) Naibu wa Katibu Mkuu mmoja ataishi na kufanya kazi zake Tanzania Bara na Naibu mwingine wa Katibu Mkuu ataishi na kufanya kazi zake Tanzania Visiwani.
 (b) Manaibu Katibu Mkuu watakuwa wasaidizi Wakuu wa Katibu Mkuu wa Muungano wa Vyama vya Ushirika kwa shughuli zote za jumuiya hii Tanzania nzima.
38. Jumuiya ya Washirika itakuwa na uwezo wa kumiliki kwa niaba ya CHAMA mali inayoondosheka na isiyoondosheka na mali inayomilikiwa hivyo itakuwa chini ya uangalizi na usimamizi wa Baraza dogo la Wadhamini la Jumuiya litakalokuwa chini ya Baraza la Wadhamini la CHAMA. Baraza la Wadhamini
39. Isipokuwa kama imeagizwa vingine katika Kanuni hizi, kiwango cha Mikutano ya Vikao vyote vya Jumuiya ya Washirika, kitakuwa ni nusu ya wajumbe walio na haki ya kuhudhuria katika kikao kinachohusika. Kiwango cha Mikutano
40. Katika maswala yanayohusu kubadilisha Kanuni za Jumuiya ya Washirika au jambo lingine lolote linalohusu kubadilisha utaratibu wowote wa kimsingi katika Baraza Kuu la Jumuiya ya Washirika, uamuzi utakuwa kwa makubaliano ya theluthi mbili za wajumbe kutoka Tanzania Visiwani na theluthi mbili za wajumbe kutoka Tanzania Bara. Uamuzi mwingine wowote wa vikao vya Jumuiya utafuata makubaliano ya jumla au wingi wa kura za Wajumbe waliohudhuria. Lakini katika shughuli zo zote za uchaguzi wa viongozi kura zitakuwa kwa siri, isipokuwa kama imeagizwa vingine katika Kanuni hizi. Kiwango cha Kufikia Uamuzi
41. Wakati wo wote inapotokea nafasi wazi miongoni mwa viti vyo vyote vya Jumuiya ya Washirika, kikao kinachohusika kitajaza nafasi hiyo bila ya kuchelewa kwa kufuata utaratibu uliowekwa na kanuni hizi. Nafasi zikiwa wazi
42. Mwanachama anayetaka kujiuzulu kutoka katika Jumuiya ya Washirika atafanya hivyo kwa kuandika barua ya kujiuzulu na kupeleka kwa Katibu wa Washirika wa Wilaya yake. Kiongozi anayetaka kujiuzulu atafanya hivyo kwa kuandika barua na kupeleka kwa Katibu wa kikao kilichomchagua au kama ni kiongozi aliyeteuliwa kwa kikao cha CHAMA au Mkuu wa CHAMA aliyemteua kupitia kwa Katibu Mkuu wa Jumuiya ya Washirika. Kujiuzulu

- Mahudhuria katika Mikutano
- Mapato ya Washirika
- Ukaguzi wa Fedha
- Kiwango cha Kura za Ukaguzi
43. Mjumbe ye yote wa kikao chochote kilichowekwa na Kanuni hizi, ataacha kuwa Mjumbe wa kikao hicho iwapo hatahudhuria mikutano mitatu mfululizo ya kikao chake, isipokuwa kwa sababu zinazokubaliwa na kikao chenyewe.
44. Mapato ya Muungano wa Vyama vya Ushirika yatatokana na maelezo katika ibara ya 11 ya Kanuni hizi pamoja na fedha za michango iliyochangishwa kwa madhumuni yoyote maalum iliyokubaliwa na CHAMA.
45. Mapato na matumizi ya fedha za Jumuiya hii yatakaguliwa na kuangaliwa na Shirika la Taifa la Ukaguzi wa Fedha (Tanzania Audit Corporation).
46. Mwanachama ye yote wa Muungano wa Vyama vya Ushirika anayeomba nafasi ya uongozi wa aina yoyote katika Jumuiya hii ya Washirika hata kubaliwa kuwa ameshinda mpaka awe ameshinda zaidi ya nusu ya kura zote zilizopigwa.

Passed in the National Assembly on the twenty-fifth day of April, 1979.

.....
Clerk of the National Assembly